

ΕΝΑ ΔΑΝΕΙΟ ΤΩΝ ΜΑΥΡΟΜΑΤΙΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΚΟΡΩΝΑΣ (1.1.1789)

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

Μεταξύ των πολλών εγγράφων τα οποία κατέχει το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο περιλαμβάνονται και λίγα θεσσαλικού ενδιαφέροντος. Ένα από αυτά είναι το δανειστικό έγγραφο, το οποίο θα παρουσιάσουμε στο παρόν άρθρο, έχοντας στη διάθεσή μας μία φωτογραφία του, την οποία μας παραχώρησε η διεύθυνση του ΒΧΜ. Πρόκειται για ένα μονόφυλλο έγγραφο (23X18,5 εκ.), ο συντάκτης του οποίου είναι ολιγογράμματος, καθώς βρίθει ορθογραφικών λαθών, γραμμένο στη θεσσαλική διάλεκτο (*φανερόνομι, ομωλωγοῦμι, ελαβάμι, ηποσχόμηστι*). Παρά το σύντομο κείμενό του, το έγγραφο αυτό μας παρέχει αξιόλογες πληροφορίες, άμεσες και έμμεσες.

Πριν από το 1789 οι Μαυροματιανοί, προφανώς λόγω της κακής σοδειάς, δεν είχαν τη δυνατότητα να πληρώσουν τους φόρους τους και γι' αυτό δανείστηκαν το απαραίτητο χρηματικό ποσό από τον Αμπντή αγά του Φαναρίου. Όταν όμως έφτασε η ώρα της αποπληρωμής του δανείου στον εν λόγω αγά δεν είχαν τη δυνατότητα. Οι σοδειές τους και πάλι δεν ήταν ικανοποιητικές για να καλύψουν τις ανάγκες των οικογενειών τους, να κρατήσουν σπόρο για την επόμενη καλλιεργητική περίοδο και να επιστρέψουν το δάνειο. Καθώς, λοιπόν, ο αγάς απαιτούσε την επιστροφή των χρημάτων του, η μόνη ελπίδα τους ήταν η Μονή της Κορώνας. Κατέφυγαν σ' αυτήν και δανείστηκαν 250 γρόσια, για 5 χρόνια, με επιτόκιο «τα δέκα δώδεκα» (20%) ετησίως. Με την πάροδο των 5 ετών, οι Μαυροματιανοί πρέπει να επιστρέψουν τα δανεικά χωρίς ενόχληση (*χωρίς ψηλόν λώγον*) από την Μονή της Κορώνας.

Το δανειστικό έγγραφο υπέγραψαν δύο χωριανοί: ο ένας ως εκπρόσωπος των ντόπιων Μαυροματιανών και ο άλλος των Αγραφιωτών οι οποίοι είχαν αγοράσει κτήματα στην περιοχή του χωριού και εγκαταστάθηκαν μόνιμα σ' αυτό, ενισχύοντας τον πληθυσμό του. Η πληροφορία αυτή επιβεβαιώνει τη διαρκή ροή των ορεινών προς την πεδιάδα, είτε για να ξεχειμάσουν τα πρόβατά τους είτε για μόνιμη εγκατάσταση.

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΟΥ

μι τω παρόν φανερόνομι κ(αί) όμωλωγοῦμι ήμης οι χώρα / μαυροματιανοί άπαξ άπαντες κ(αί) οίμις εἰ άγραφιοτις οπου έχομι / χωράφια κ(αί) σπητια εις το μαυροματι ότι ποσ ελαβαμι άσπρα / δανιακώς απο το μοναστοιρίον της άγιας μωνίς κώρονας τον αριθμόν / γροσια -250- ητι λέγομι διακω[σια] κ(αί) πενιτα άζλανία τα οπηα / άσπρα τα ελαβαμι κ(αί) τα δοσαμι τον απτή άγα ης φενέρη' οπου / τα χριόστουσαμι παλεόν

1. Φενέρη: το Φανάρι της Καρδίτσας.

πωρτζι² κ(αί) τα έχομι κ(αί) δίορῖα δια πετι / χρόνια κ(αί) να τρέχι κ(αί) το διαφορόντος προς τα δεκα δωδεκα τον καθε/καστον χρόνον, αυτινα ηποςχόμαστι πλεροσι κ(αί) εξοφλίσι / ταυτα άσπρα ης το μοναστοίριον ης τιν διοριάν τους δεχομενα / τα πεντι χρόνια χορίς ψηλόν λῶγον κ(αί) εστο ης ενδηξην / κ(αί) άσφάλοιαν. <1789- ηουναριου προτη

άπαξ απαντες το χορίον μαυρομάτι ηποςχομεστι τανο/θεν.
 όμιος κ(αί) ομής η αγραφιоти ηποςχομηστι τανοθεν
 γηανος παλαβρας ποσκομι
 δημητρος κοστοπολος ποσκομι

ΠΗΓΗ: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, ΒΜ, αρ. 2816.

Φωτογραφία του δανειστικού εγγράφου των Μαυροματιανών (1.1.1789).

2. Πώρτζι < μπόρτζι < τ. burç· χρέος.